

Қоидаҳои муҳими зиндагӣ дар Россия

Ҳар як шахрванди хориҷӣ, ки дар Федератсияи Россия қарор дорад, бояд қонунҳо, оинҳо ва анъанаҳои кишвари будубоширо риоя кунад! Бо онҳо то вуруд ба Россия бояд шинос шуд.

Қоидаи асосӣ барои ҳамаи одамон – эҳтиром ба якдигар.

Дар кишвари мо озор додан ё ки ҳафа кардани касе аз рӯи принципи миллӣ ё ки динӣ ҷоиз нест. Ин яке аз қоидаҳои асосии муоширати одамон аст. Ҳамаи одамон, ба фарқияти халқиятӣ: миллат, забон, намуди зоҳирӣ, одатҳои миллӣ ва хусусиятҳои рафтори худ, бояд ба қоидаҳои умумии рафтор риоя кунанд.

Меҳмонони вилояти Оренбург бояд тарзи ҳаёти аҳолии маҳаллиро эҳтиром кунанд, тоқатфарсо бошанд, дурушті накунанд, такаббур ва беэътиноӣ нисбат ба маданияти маҳаллӣ накунанд, ба гуфторҳои ҳақоратомез нисбат ба роҳбари кишвари будубош роҳ надиханд.

Қоидаи асосии рафтор дар кӯча – ин наофаридани ноқулайӣ ва ногуворӣ ба атрофиён аст.

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат: 3e24a53a30972ac9a95881dfd4f68b4e
Владелец: Исхакова Наиля Бисингалиевна
Действителен с 04.07.2025 до 27.09.2026

Муошират бо сокинони маҳаллӣ

Барои муоширати бомуваффақият бо аҳолии маҳаллӣ шумо бояд қоидаҳои зерини рафтор дар ҷамъиятро дониста бошед:

- Ҳангоми суҳбат бо одами ношинос, ба ӯ бо эҳтиром бо «Шумо» муроҷиат кардан лозим аст.
- Муроҷиати «бародар» ё ки «хоҳар» барои мушоират бо одамоне, ки хешовандон ё ки шиносони наздики шумо намебошанд, мутобиқ нестанд.
- Агар ба шумо ба нафаре муроҷиат кардан лозим шавад, ҳатман аз ибораҳои «салом» ва «хайр» истифода баред. Агар ба шумо чунин тавр муроҷиат кунанд, шумо бояд ҳатман ба ин ҷавоб диҳед, вагарна ин ҳамчун дуруштӣ ва беҳурматӣ қабул гардида, ба ҳолати ҷанҷолӣ оварда расонида метавонад.
- Агар аз нафари ношиносе чизеро пурсиданӣ бошед, ба ҷойи саломдиҳӣ барои ташвишдиҳӣ узр пурсидан лозим аст. Масалан, «Бубахшед, оё ба ман ёрӣ дода метавонед?», «Бубахшед, дорухона дар кучост?», «Бубахшед, ҳоло соат чанд аст?»
- Баъд аз он, ки он нафар ба шумо ёрӣ дод, ба ӯ бояд ташаккур гуфт, бо гуфтани: «Раҳмат» ё ки «Ташаккур ба шумо!».
- Агар ба шумо кумак ё ки маслиҳат лозим бошад, ба одами дилхоҳи ношинос дар ҷойи ҷамъиятӣ муроҷиат карда метавонед – ба шумо ҳатман ёрӣ медиҳанд. Вале агар бинед, ки одам машғул аст (бо кӯдак меравад, тавассути телефон суҳбат мекунад, китоб мехонад) – барои ҳалал нарасонидан, ба ӯ дар навбати охир бояд муроҷиат кард.

Қоидаҳои муҳими зиндагӣ дар Россия

Дар хотир доштан лозим аст, ки Россия – давлати
дунавӣ ва бисёрмиллата аст.

Динҳои давлатӣ ва волоияти дини дилхоҳ аз болои қонунҳо дар Россия нест, барои ҳамин ҳангоми муошират оиди мавзӯи дин эҳтиёткор бошед. Барои тағйир додани Конститутсияи Россия ва зистан тибқи қонунҳои шариат дар муқобили қонунгузорию Россия кӯшиш кардан лозим нест.

Аксари сокинони Россия – православиҳоянд. Инчунин байни халқиятҳои тағҷоии дар кишвари мо истиқоматкунанда, мусулмонҳо низ, буддистҳо низ, намоёндагони динҳои дигар низ ҳастанд, барои ҳамин, ҳангоми дар Россия будан, шумо бояд ҳамаи динҳо ва миллатҳо бо эҳтиром муносибат кунед.

Дар Россия оммавӣ намоиш додани муносибат ба ягон дин (содир кардани маросими динӣ дар кӯча, дар ҷойҳои ҷамъиятӣ хондани намоз, дуо кардан ва ғайра одат нест). Барои ин ҷойҳои махсус – ибодатхонаҳо, масҷидҳо, калисоҳо, синагогаҳо, хонаҳои ибодат ва ғайра мавҷуданд.

Ҳамаи муассисаҳои давлатӣ дар Россия, хусусан, мактабҳо ва беморхонаҳо, дунявӣ мебошанд. Ва агар шумо ба Россия бо кӯдакон омада бошед ва нақшаи ҷойгир кардани онҳоро ба муассисаи таҳсилотӣ дошта бошед, дар хотир дошта бошед, ки мактаб аз шумо дар бар доштани либоси қатъиян муқарраргардидаро талаб карда ва ба машғулоти дар либоси динӣ омаданро манъ карда метавонад. Ин қонунӣ мебошад!

Дар Россия қурбониҳои оммавии ҳайвонот қатъиян ноҷоиз мебошанд. Барои ин ҷавобгариӣ маъмури пешбинӣ гардидааст.

Дар Россия бо худ доштани яроқи оташфишон ва сард манъ карда шудааст. Ин барои ҳам барои шумо, ҳам барои атрофиён хатарнок буда метавонад. Инчунин, масалан, оини дар тӯйҳо ба ҳаво тир паронидан дар Россия ноҷоиз аст ва ба баррасии судӣ оварда расонида метавонад.

Инчунин дар ҷойҳои маданӣ ва таърихӣ дар назди ёдгориҳо, ҷойҳои тамошобоби маданӣ, осорхонаҳо густоҳона рафтор кардан ҷоиз нест. Муносибати махсус дар Россия ҳамеша ба хотираи Ҷанги Бузурги Ватанӣ зоҳир мегардад, он эҳтиёткорона нигоҳ дошта шуда, аз авлод ба авлод мегузарад. Барои ҳамин дар назди ёдгориҳои Ҷанги Бузурги Ватанӣ, аз он ҷумла, дар назди Оташи абадӣ, рафтори мутобиқ, боэҳтиромона бояд кард, таҳқири онҳо қатъиян ҷазо дода мешавад.

Дар Россия паҳнкунии нос ва моддаҳои муҳаддири дигар дар мақсадҳои ғайритиббӣ манъ карда шудааст. Духтурон носро ҳамчун намуди хатарноки моддаҳои муҳаддир эътироф карданд, он боиси одаткунӣ буда, ба саратони шуш, даҳон, ҳалқум ва меъда мегардад. Оқибатҳои истеъмом дарди сар, беҳуш шудан ва инпинат мебошанд.

Ҷузъи муҳими нигоҳдории тартиб – риоякунии оромӣ мебошад! Дар Россия ба таври қонунӣ соатҳое, ки дар он мағал кардан манъ аст ва барои риоя накардан ба ин қоида ҷазо пешбинӣ гардидааст. Корҳои бомағалро дар утол аз 9:00 то 19:00, ҳатман бо танаффус («соати ором») аз 13:00 то 15:00 иҷро кардан мумкин аст.

Асосҳои рафтор дар кӯча

Чиро бояд ҳангоми дар кӯча/дар боғ қарор доштан кард:

- Дар қисми ҳаракат (қое, ки мошинҳо мераванд) рафтан – ин беҳатар нест;
- Бо овози баланд гап задан, дод гуфтан, дастонро афшондан, ҳақорат кардан (дар кадом забон, муҳим нест);
- Тавассути телефон бо овози баланд ё ки алоқаи видеоӣ гап задан;
- Шунавидани мусиқии баланд / тамошо кардани видеои садобаланд бе истифода аз гӯшмонакҳо;
- Ба кӯча бараҳна ё ки қисман либос пӯшида баромадан (танҳо дар шим (шорт) ё пойафзоли тобистона);
- Партофтани партов (на ба баки партов ё ки партовгоҳ), туф кардан, партофти пӯсти чормағз ё ки донаҳои офтобпараст;
- Тавассути издиҳом гузаштан, дар кӯчаи пурадам давидан, бо тела додани дигарон (аз атрофи издиҳом гузаштан беҳтар аст);
- Вайрон кардани амволи шаҳрӣ дар майдончаҳои кӯдакон ва дар назди даромадгоҳҳо, вайрон кардани боғҳо, навиштан ва расм кашидан дар хонаҳо, шикастани шишаҳои автомашинаҳо, кандани растаниҳо аз гулзорҳои кӯчаҳо ва ғайра.
- Қазои ҳоҷати ҷисмонӣ кардан (ба ҳоҷатхона рафтан);
- Дар гурӯҳҳои калон ҷамъ шудан, дар назди даромадгоҳ ё ки баромад аз мағоза, қаҳвахона, хонаҳои истиқоматӣ ва ғайра истодан (нишастан), инчунин зоҳир кардани агрессия ба раҳгузарон;

 Муҳокима кардани раҳгузарон дар забони модарӣ, дар забони модарӣ дар ҳузури одамони дигар пичиррас кардан, инчунин онҳоро бо ангушт нишон додан. Ин боиси нофаҳмӣ гашта, ба ҷанҷол оварда расонида метавонад;

Ҳар як кишвар оинҳои маданӣ, одатҳо ва қоидаҳои рафтори худ дар ҷамъият ва баъзе чизҳоро дорад, ки ба шумо оддӣ метобад, барои россиягӣҳо ғайри қабули қобил мебошанд ва баръакс.

Асосҳои рафтор дар нақлиёти чамъиятӣ

Дар нақлиёти чамъиятӣ қатъиян манъ аст:

- ☐ Байни худ бо овози баланд гап задан, тавассути телефон бо овози баланд ё ки алоқаи видеоӣ гап задан.
- ☐ Бо ронанда гап задан, диққати ўро аз рондан ва муоинаи роҳ ҷалб кардан мумкин нест.
- ☐ Шунавидани мусиқӣ бе истифода аз ғўшмонакҳо.
- ☐ Партофтани партовҳо, ифлос кардани фазои чамъиятӣ.
- ☐ Дар либоси ифлоси ифлоскунанда ғаштан.
- ☐ Хўрок хўрдан ва нўшидани машрубот.
- ☐ Тамоку кашидан.

Тамоку кашидан ва нўшидани машрубот дар ҷойҳои чамъиятӣ дар Россия умуман манъ карда шудааст.

Барои тамокукашӣ ҷойҳои алоҳида ҷудокардашуда ҳастанд, ки дар он ҷо бе халал расонидан ба одамони дигар тамоку кашидан мумкин аст. Барои нўшидани машрубот низ ҷойҳои махсус - қаҳвахонаҳон, барҳо, тарабхонаҳон ҳастанд. Агар шумо инро

дар ҷойҳои чамъиятӣ кунед, ба шумо барои вайронкунии тартиботи чамъиятӣ ҷаримабандӣ карда метавонанд! Андозаи ҷарима аз 500 то 3000 рубл аст.

Дар ҳамаи шаҳрҳои Россия системаи «Шаҳри бехатар» кор мекунад. Он дар ҷойҳои чамъиятӣ ва дар ҳавлиҳои хонаҳои истиқоматӣ барои нигоҳдории бехатарии ҳар як сокини шаҳр муоинаи доимӣ мебарад. Барои ҳамин, ба политсия, одатан, зуд ёфтани қоидавайронкунанда душвор нест.

Баръакс дар нақлиёти ҷамъиятӣ кардан даркор аст:

- *Гирифтани халта ва рюкзакҳо ва кашонидани онҳо дар нақлиёт чунин тавре, ки ба атрофиён ҳалал нарасонанд.*
- *Ба калонсолон, одамони куҳансол, кӯдакони хурдсол ва занони ҳомилдор ҷой додан. Агар дар нақлиёт барои нишастан ҷойҳои холӣ бошад, аввал айнан ин мусофирон, баъд занон ва танҳо баъд мардон менишинанд.*
- *Дар вақти истодани нақлиёти ҷамъиятӣ аввал мусофирон аз он мебароянд, баъд аз он мусофирони нав ба дохил мебароянд. Ин ба ҳамаи ҷойҳои, ки дар ҳаст, тааллуқ дорад: аввал одамон бояд бароянд, то ки дигаро бемалол ба дохил дароянд.*
- *Агар шумо фаҳмед, ки шумо дар истои оянда бояд бароед, ба назди баромад аз нақлиёт пешакӣ равед, то ки дигаронро дар лаҳзаи охирон такон надихед. Инчунин шумо аз мусофирони дигар пурсида метавонед, ки оё онҳо дар истои навбатӣ мебароянд, то кӣ фаҳмӣ, ки оё аз назди онҳо баромадани шумо лозим аст ё не.*
- *Барои наафтидан, ҳатман дастакҳоро қاپидан лозим аст.*

Ўҳдадориҳои мусофирон пардохти сафар, яъне хариди чипта мебошад. Чиптҳоро ё ки кондуктор (одами махсус дар салони нақлиёти ҷамъиятӣ) ё ки ронанда мефурӯшад. Дар шаҳрҳои калон мусофир сафарро тавассути терминали бонкӣ дар нақлиёт пардохта метавонад. Агар сафари худро пардохт накунад, ба шумо пардохтани ҷарима лозим мешавад. Ҷарима ҳамеша нисбат ба хариди чипта гаронтар аст.

Асосҳои рафтор бо ҷинси мутақобил

Муносибат ба занон дар Россия хеле эҳтиёткорона аст, ва ҳуқуқҳои онҳо ҳамчун аз онӣ мардон аст, барои ҳамин, бо онҳо бояд мутобиқан муносибат кард.

- Чӣ тавр шумо медонед, дар Россия бисёрзанӣ ва бисёршавҳарӣ манъ карда шудааст. Мард ё ки зан танҳо як ҳамсари қонуниро дошта метавонад.
- Никоҳҳо дар Россия танҳо байни мард ва зан эътироф карда мешаванд. Никоҳҳои якҷинса дар кишвар манъ карда шудаанд, ҳаракати ЛГБТ+ экстремистӣ эътироф карда шудааст.
- Дар Россия ҳамчун никоҳи расмӣ танҳо иттифоқи дар мақомоти САҲШ ба қайд гирифта шуда эътироф карда мешавад. Никоҳҳои динӣ расмӣ ҳисобида намешаванд.
- Дар Россия никоҳҳои бардурӯғ манъ аст. Таҷриба нишон медиҳад, ки аз ҷониби шаҳрвандони хориҷӣ чунин иттифоқ бо мақсади ғаразнок – барои гирифтани шаҳрвандии Федератсияи Россия ба қайд гузошта шуда метавонад. Ҳангоми муайян карда шудани қалбакии никоҳ қоидавайронкунандагони оқибатҳои ҷиддӣ интизоранд, ва баъдан имконияти гирифтани шаҳрвандӣ намешавад.
- Дар Россия ба мардон ва занони ношинос ҷисмонан расидан (расидан, ба оғӯш гирифтани, аз даст ё ки либос қاپидан ва ғайра), намоиш додани диққати зиёд ба кӯдакон мумкин нест. Чунин амалҳо ҳамчун шилқинӣ баҳо дода шуда метавонад. Маҷбуркунӣ ба содир кардани амалҳои табиати ҷинсдошта боиси ҷазо дар намуди ҷарима ё ки маҳрумнамӣ аз озодӣ мешавад.
- Занон дар Россия одатан либоси ҷароғон, баъзан кушод мепӯшанд, ки нораво намебошад ва ба меъёр, на ба омодагӣ ба шиносоиҳо мутобиқат дорад.
- Бо кӯшиши ҷалб кардани диққати зан ё ки марди писандомада овоз баровардан (хушток кашидан, ҷим гуфтан) нашоёд.
- Ба занон ва мардон ношинос ба тарабхона, меҳмонӣ рафтан ё ки сайр карданро пешниҳод кардан тавсия дода намешавад.
- Шаппотизанӣ, хусусан нисбати занон, одамони куҳансол ва кӯдакон ноҷоиз аст.

**Бо атрофиён ҳамеша хушмуомила ва боэҳтиром бошед!
Дар хотир нигоҳ доред, ки аз рӯи рафтор ва намуди
зоҳирии шумо оиди кишвари шумо хулоса мебароранд!**

**Подготовлено Министерством региональной политики
Оренбургской области**